

ОБЩИНА ГУРКОВО

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ГУРКОВО ЗА 2026 ГОДИНА

**Приета на заседание на ОбС - Гурково на 28.11.2025 г.
с Решение № 289 по Протокол № 25.**

ВЪВЕДЕНИЕ:

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в Община Гурково за 2026 година се създава в изпълнение на чл. 26а, ал.2 от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалищата в община Гурково предложения за дейността им през 2026 г. и е съобразена със стратегическите документи за развитието на общината.

Изготвянето на Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Гурково за 2026 година цели обединяване на усилията за по нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като важни обществени институции, реализиращи културната идентичност на общината, региона и страната в процесите на всеобхватна глобализация.

Програмата ще подпомогне и популяризира годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

РАЗДЕЛ I. РЕСУРСИ

В Община Гурково съдебно регистрирани са 3 читалища:

1. НЧ „Войвода Генчо Къргов – 1920 ” гр. Гурково
2. НЧ „Изгрев – 1924 ” с. Паничерево
3. НЧ „Неделчо Попов – 1939 ” с. Конаре

Те са вписани и в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата.

Читалищата са традиционни самоуправляващи се български културно – просветни сдружения в населените места, които изпълняват задачи от държавната и общинска културна политика.

Субсидиите на читалищата се разпределят при строго спазване на Закона за народните читалища и изработения от Министерството на културата и съгласуван с Министерството на финансите и НСОРБ „Механизъм за разпределяне на общинската субсидия за читалищата”.

С решение на Общински съвет – Гурково е отстъпено правото на безвъзмездно ползване върху сградите на всички читалища.

Народните читалища са основен и стабилен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура. Все повече те се очертават не само като културни центрове, но и като такива на гражданското общество.

Проблемите, които стоят пред трите читалища са :

1. Обогаляване на дейността, усъвършенстване на предлаганите продукти и услуги.
2. Привличане на нови и главно млади читалищни членове, разширяване на социалния състав.
3. Квалификация на кадрите.
4. Нов тип мениджмънт.

За решаването на проблемите, описани по – долу се изисква активно партньорство с местните власти и Министерството на културата:

1. Остарялата материално-техническа база и недостиг на средства за ремонт и поддръжка.
2. Обновяване на компютърните конфигурации и подобряване интернет достъпа;
3. Осигуряване от Министерството на културата на възможност за ежегодно увеличаване на субсидираните бройки или увеличаване на базата на една щатна бройка, за да е възможна финансова подкрепа на нови дейности.

РАЗДЕЛ II. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основна цел е утвърждаване на читалищата в Община Гурково като културно – просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

За нейното постигане ще съдействат реализирането на следните подцели:

1. Осигуряване на устойчива подкрепа за читалищата в общината за реализирането на основните им дейности и развитието на съвременни форми на работа.

Приоритет 1: Стимулиране на читалищните дейности за съхранението и популяризирането на българските културни традиции и наследство. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери, като социалната и информационно – консултантската.

Приоритет 2: Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалищата за социална и културна интеграция на различните социални общности.

Приоритет 3: Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработването на местни стратегии и превръщането на читалищата във фактор на обществен диалог и обществените форуми.

Приоритет 4: Изграждане на информационни центрове, провеждане на обучителни програми и програми за превенции.

2. Насърчаване на сътрудничеството

Приоритет 1: Установяване на трайни и ползотворни контакти и участие на читалищата в културни мрежи.

Приоритет 2: Участие в интеграционните процеси и засилване на межкултурния диалог.

Приоритет 3: Развитие и поддържане на читалищната инфраструктура

Приоритет 4: Насърчаване и подкрепа на читалищата за осъществяване на основните им дейности и приложението на актуални форми на работа, придаващи съвременна визия на читалищната дейност:

- Запазване и разпространение на българските традиции, обичаи, песни, ритуали и танци.
- Насърчаване и подкрепа на читалищата за издирване и възстановяване на обичаи от съответното населено място, популяризиране на местното нематериално културно наследство;
- Съхраняване и развитие на любителското художествено творчество и завоюваните позиции за работа с различни възрастови групи;
- Привличане на младите хора като важен фактор за насърчаване на социалната промяна;
- Представяне на нови привлекателни форми за опознаване на миналото, традициите и културните постижения.

3. Разширяване обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери:

- Превръщане на читалището в общодостъпен център за библиотечно и информационно осигуряване, чрез ускорено навлизане на информационните технологии;
- Засилване на социалната значимост на народните читалища, работата им в полза на общностите в малките населени места /в т.ч. уязвими групи/.
- Формиране на читалището като място за общуване и контакти, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравносложно положение, етнически общности и др.;
- Укрепване на читалищната дейност в сътрудничество и партньорство с общината, с културните и образователните институции, с представители на бизнеса и НПО за реализиране на съвместни програми и проекти;
- Установяване на трайни и ползотворни контакти с народни читалища и самодейни колективи от други населени места, установяване на международни контакти, с цел популяризиране на наследеното нематериално културно наследство.

4. Развитие и поддържане на читалищната материално-техническа база:

- Чрез собствени приходи;
- Чрез дарения, организиране на кампании сред местната общност за почистване, поддържане и реновиране на материално-техническата база;
- Чрез средства от Общината, при възможност;
- Чрез кандидатстване и реализиране на проекти

РАЗДЕЛ III. РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Библиотечна дейност

Библиотечната дейност е една от основните функции на читалището. В библиотеките се събират, обработват, организират, съхраняват библиотечни и други информационни носители, чрез които се предоставят общодостъпни услуги за населението. Читалищата осигуряват свободен достъп за своите читатели, като библиотекарите работят и за привличане на нови читатели сред младите хора, за създаване на трайни навици за четене и получаване на знания и умения. В рамките на тези дейности, с помощта на различни методи и форми на работа (уреждане на кътове с литература, срещи с ученици, литературни четения, честване на значими годишнини на български и международни автори, отбелязване на Ден на библиотекаря и др.), се създават условия за пълноценно използване на библиотечния фонд.

Всяка година читалищата обогатяват библиотечния си фонд чрез кандидатстване пред Министерството на културата за допълваща субсидия за закупуване на книги и чрез планиране на средства в бюджетите си.

№	Читалище	Библиотечен фонд към края на 2025 г	План за 2026 г.
1	НЧ „Войвода Генчо Къргов – 1920 ” гр. Гурково	16 288 б.е.	16 488 б.е
2	НЧ „Изгрев – 1924 ” с. Паничерево	9 219 б.е.	9 319 б.е.
3	НЧ „Неделчо Попов – 1939 ” с. Конаре	6 787 б.е.	6878 б.е.

Библиотеките вече не трябва да са места, в които можеш да отидеш и само да си вземеш книги за определен срок. Те трябва да предоставят информация и услуги, организират мероприятия, насърчават надарени хора да създават и споделят свои творби.

Изхождайки от гореизложеното, определяме следните основни насоки в работата на читалищните библиотеки в Община Гурково през 2026 година:

1.1 Осигуряване информация и достъп до Интернет за гражданите

1.2 Превръщането на библиотеките в информационно-образователни центрове за хората от различни възрасти.

1.3 Попълване и обогатяване на библиотечните фондове с нови и интересни заглавия от различни области на знанието.

1.4 утвърждаване на библиотеките като обществени, информационни и културни центрове, осигуряващи равен достъп за всички до многообразието на знания, идеи и мнения.

2. Културно – масова дейност

Читалищата ежегодно организират изяви по различни поводи, чествания, годишнини от местен и национален характер. За реализирането на инициативите се търси подкрепата на детски градини, училищните ръководства, с които се работи на добро ниво. Читалищата имат традиции в работата си с децата, младите и възрастните хора и това ще продължи с цел разнообразяване на техния живот.

3. Художествена самодейност

Друга основна дейност на читалището е развиване и подпомагане на любителското художествено творчество.

Самодейните колективи, които ще работят в читалищата през 2026 г. са:

№	Читалище	Самодейни колективи/групи	Брой самодейци
1	НЧ „ Войвода Генчо Къргов – 1920 ” гр. Гурково	1. Мажоретен състав 2. Детско-юношески танцов състав 3. Младежки танцов състав 4. Група за народно пеене 5. Група за автентичен фолклор 6. Лазарска група 7. Коледарска група 8. Танцов клуб 9. Художествена гимнастика - 22 10. Пилатес 11. ММА клуб	10 16 10 12 28 20 16 20 22 8 14
2	НЧ „ Изгрев – 1924 ” с. Паничерево	1. Детски танцов състав 2. Танцов състав-възрастни 3. Женска певческа група 4. Коледарска група 5. Лазарска група 6. Група за местни обичаи	30 15 7 10 12 20

3	НЧ „ Неделчо Попов – 1939 ” с. Конаре	1. Коледарска група 2. Лазарска група	10 13
---	--	--	----------

През 2026 година, читалищата от Община Гурково ще продължат утвърдената практика за работа на съставите.

Акценти в подготовката ще бъдат:

Провеждането на местни обичаи, организиране и провеждане на качествени културни мероприятия. Участия в селските събори.

Участие в общинските празници: Био рали „Гурково” през 2026 г., Празник на розата, Празник на Община Гурково, „Балканът пее и разказва“-празник на балканските градове, Димитровден, както и други регионални и национални фестивали.

4. Изготвяне на проекти

Дейността по изготвянето на проекти по различни програми на ЕС и Министерството на културата да заеме полагащото ѝ се основно място в дейността на читалищните настоятелства. Д.Финансово – счетоводна дейност

5. Финансово – счетоводна дейност.

Основни източници за финансиране дейността на читалищата са държавата чрез субсидии и общината.

Читалищата събират и собствени средства от други източници, както следва: членски внос, дарения, такси, отдаване помещения под наем, като в малките населени места тези източници са несигурни и носят минимални приходи на читалищата.

Тук е ролята на Настоятелствата да проявят организаторски и мениджърски способности, за да може читалищата да функционират и се развиват нормално през 2026 година.

Особено важно е да се утвърждава общественно-полезната роля на читалищата като информационни и културни центрове в населените места. Доказвайки тази своя роля, читалищата ще се утвърдят като жизнено необходими за населението институции, които да продължат да бъдат подпомагани и финансирани от държавата.

Счетоводната отчетност да бъде съобразена със законовите норми. Да се изготвят месечни финансови отчети.

Да се водят грижливо и редовно приходно-разходните документи.

В срок до 31 март на годината читалищните настоятелства да изготвят финансов отчет за предходната година.

6. Организационна дейност

Читалищата в Община Гурково организират своята дейност, като спазват основните принципи в закона – те са самостоятелни юридически лица. Всяко едно читалище поддържа своя членска маса и се ръководи от своя върховен орган – общото събрание, а през времето, в което не функционира – от законно избрано читалищно настоятелство.

IV.МАТЕРИАЛНО – ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Материално-техническата база на читалищата включва сграден фонд, оборудването и обзавеждането на библиотеки, салони, зали и други помещения. Основните задачи, по които ще се работи и през 2026 г., са свързани със създаване на по-добри условия за работа на персонала, потребителите и самодейците.

Подържане на добра хигиена в сградите на читалищата.

Да се стопанисват добре наличните музейни експонати, костюми и библиотечен фонд.

V. ПАРТНЬОРСТВА

Основи партньори в дейността на читалищата са Община Гурково, кметствата в селата, училищата и детските градини в общината, местни фирми и организации.

Принципите, при които се ръководят читалищата в отношенията със своите партньори са : отговорност и коректност.

VI. КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

Културните прояви на читалищата се включват в Културния календар на общината за 2026 година.

Неразделна част от настоящата програма са годишните програми на всяко читалище от Община Гурково за 2026 година, както следва:

Годишна програма на НЧ „Войвода Генчо Къргов – 1920” гр. Гурково

Годишна програма на НЧ „Изгрев – 1924” с. Паничерево

Годишна програма на НЧ „Неделчо Попов – 1939” с. Конаре

VII. ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Изпълнението на Програмата ще даде възможност за реализация на набелязаните цели, задачите и основните дейности. Успешното им изпълнение ще спомогне за:

- опазването и съхраняването на културното и историческо наследство във времето на глобализация и утвърждаване на празници и събития, даващи възможност за удовлетворяване нуждите на бъдещите поколения да се запознаят с миналото на родния край;

- подпомагането и развитието на любителското художествено творчество ще стимулира младите хора и талантливите дарования;

- уреждането и поддържането на библиотечните колекции ще подпомогне образователния процес в посока на получаване на нови знания;

- реализирането на разнообразни и иновативни инициативи ще допринесе за обогатяване на културния живот в общината;

- усвояването на знания за новите информационни технологии ще отвори врата към необятното глобално пространство.

Изпълнението на тази програма ще има съществен принос за постигане на интегриран подход за развитие на образованието и културата и превръщането на

народните читалища не само в духовни, но и в съвременни информационни центрове като привлекателно и притегателно място за хората.

Забележка:

Програмата за развитие на читалищната дейност е разработена и изготвена на база внесените предложения от председателите на Народните читалища от община Гурково до кмета на Общината за 2025 година.

Програмата е отворена за допълнения. Тя е визирала най-общите положения, заложиени в плановете на отделните читалища.